



# Handleiding Schatkist van de Natuur

## 1. Context

Ook dit schooljaar gaan we op zoek naar de schatten van de natuur. En dat met leerjaar één tot en met zes. Scholen kunnen zelf kiezen met welke klassen ze deelnemen.

Met de schatkist van de Natuur geraken leerlingen vertrouwd met het concept 'biodiversiteit'. We starten met eenvoudige planten en bijhorende vogel- en diersoorten. Stap voor stap bouwen we onze kennis uit. Een 'schatkaart' toont de biodiversiteit in en rond de school en een heuse schatkist bevat planten en dierenfiches. Het pakket is gebaseerd op educatief materiaal en praktische activiteiten ontwikkeld door de Royal Botanical Gardens (KEW) in Londen (met financiële ondersteuning van de Welcome Trust).

Voor ieder leerjaar stellen we twee plantensoorten centraal, die voorkomen op of in de buurt van de school. Deze plantensoorten worden vergezeld van twee (zoog)diersoorten en twee vogels/insecten. Om deze biodiversiteit te ontdekken bieden we heel wat hulpmiddelen: planten en dierenfiches (de schatten van de natuur) in een 'schatkist', begeleiding bij het maken van een schatkaart en tot slot: ondersteuning bij natuurgerichte acties.

## 2. Doelstellingen van het project

1. Jonge mensen stimuleren om op te komen voor natuurbehoud en om lokale acties voor biodiversiteit op te zetten en te verspreiden
2. Educatieve materialen ontwikkelen die wetenschappelijk gefundeerd zijn en in lijn zijn met de Biodiversiteitsconventie (CBD).
3. Leerkrachten toelaten om educatie rond natuur en biodiversiteit actief te promoten
4. De educatieve materialen volgen de principes van KEW en FEE, namelijk:
  - a. Gemakkelijke toe te passen
  - b. Kritisch denken
  - c. "Learning by Doing" – leren door te doen ("go & see")
5. Meewerken aan het realiseren van Europese en VN doelstellingen voor natuureducatie

## 3. Stappen

Stap 1: Registreren

Ben je geïnteresseerd? Laat iets weten via [sanne.baeten@bosplus.be](mailto:sanne.baeten@bosplus.be) daarop krijg je een registratieformulier toegestuurd. Eens dit is terugbezorgd, kan er gestart worden met het traject.

Deadline: 15 oktober

Stap 2: Voorkennistesten

Voor de start van het project wordt nagegaan in welke mate de leerlingen vertrouwd zijn met de concepten natuur en biodiversiteit. En in welke mate ze acties kunnen opsommen om deze te bevorderen. Neem de voorkennistesten af en bezorg de resultaten hiervan terug.

Deadline: 30 november



### Stap 3: De Schatkist

In de **Schatkist** zitten er voor elk leerjaar 6 fiches:

- 2 plantsoorten
- 2 vogel- of insectensoorten
- 2 zoog- of weekdieren

Het gaat om veel voorkomende en makkelijk herkenbare soorten die bovendien een onderlinge link met elkaar hebben.

Ga naar buiten en zoek de vogels, insecten, planten en dieren in de buurt! De fiches zijn te vinden op de projectpagina. Merken jullie nog meer interessante dieren of planten op in de buurt? Stel zelf een fiche samen en vul je schatkaart aan met nieuwe soorten! De fiches en het invulbaar sjabloon zijn te vinden op de projectpagina.

Timing: oktober- mei. De fiches kunnen steeds opnieuw geraadpleegd en aangevuld worden gedurende het jaar.

### Stap 4: De Schatkaart

Vervolgens maakt elk leerjaar (of elke klas) een **Schatkaart**.

De leerlingen trekken daarvoor op verkenning op en rond de school: ze onderzoeken de natuur en registreren de aanwezige planten- en diersoorten. Met deze gegevens wordt er een habitatkaart van de school gemaakt. Duid de gevonden soorten aan op een kaart die jullie maken via een print van google-maps, een luchtfoto, een 3D maquette...

Voor een schatkaart van onze BOS+ kantoren deden we het bijvoorbeeld zo:

- We gebruikten google maps om [een tekening](#) te maken met de wegen, gebouwen, vijvers,... We namen ook een kijkje op [google earth](#). Dit hielp ons om al enkele verschillende habitats af te lijnen. Al deze zaken werden in een legende genoteerd.
- Vervolgens gingen we op onderzoek: welke soorten vonden we waar? Deze werden eveneens met een legende op de kaart aangebracht:

Deze oefening stimuleert de kinderen ook om na te denken over de impact van de seizoenen, het weer en de tijd van het jaar op de natuur. Wij stellen info-fiches ter beschikking voor een aantal soorten, maar iedereen kan ook eigen fiches opmaken om zo de 'schatkist van soorten' uit te breiden.

We nodigen de scholen uit om ouders, omwonenden en natuurvrijwilligers te betrekken bij het uitwerken van de kaart en het identificeren van de soorten.

Tenslotte moedigen we jullie aan om deze schatkaarten (en verhalen) te delen met ons!

Timing: februari- april

### Stap 5: Tijd voor actie

Op basis van de schatkaart zal duidelijk worden waar er mogelijkheden zijn voor natuurgerichte acties, op of rond het schooldomein.

De scholen worden uitgedaagd de natuur, de biodiversiteit en de soorten een handje te helpen.





## 5. Partners

**BOS+** is een erkende Vlaamse milieuoorganisatie. Het is een unieke organisatie die werkt voor bossen in Vlaanderen en de tropen. BOS+ ijvert voor meer en beter bos, en werkt aan bewustmaking over de vele positieve aspecten van bossen voor mens en maatschappij. [www.bosplus.be](http://www.bosplus.be)

**Milieu zorg op School (MOS)** <http://www.lne.be/doelgroepen/onderwijs/mos>

**The Foundation for Environmental Education (FEE)** is een niet-gouvernementele, non-profit organisatie die duurzame ontwikkeling promoot via milieu-educatie. Ze werkt in meer dan 80 landen in de wereld en is door UNESCO erkend als een voortrekker binnen de milieu-educatie en de educatie voor duurzame ontwikkeling. [www.fee-international.org](http://www.fee-international.org)

**Toyota Motor Europe** heft het **Toyota Fund for Europe** opgericht om samen te werken non-profit organisaties rond milieu, technisch onderwijs en verkeersveiligheid. Toyota Fund for Europe ondersteunt acties die werken aan een positieve verandering en aan bewustmaking. [www.Toyotafund.eu](http://www.Toyotafund.eu)

**The Royal Botanic Gardens, Kew.** Kew's mission is to be the global resource for plant and fungal knowledge and the world's leading botanic garden. The Wellcome Trust is a global charitable foundation dedicated to improving health by supporting bright minds in science, the humanities and social sciences and public engagement. The Great Plant Hunt was commissioned and funded by The Wellcome Trust to mark the 200<sup>th</sup> anniversary of Charles Darwin's birth. The materials were developed and created by the Royal Botanic Gardens, Kew.